

EUROPAPARLAMENTET

2014 - 2019

Plenarhandling

22.4.2015

B8-0359/2015

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av uttalanden av rådet och kommissionen

i enlighet med artikel 123.2 i arbetsordningen

om 2014 års framstegsrapport om Bosnien och Hercegovina
2014/2952 (RSP).

Cristian Dan Preda
för utskottet för utrikesfrågor

B8-0359/2015

**Europaparlamentets resolution om 2014 års framstegsrapport om Bosnien och Hercegovina
2014/2952 (RSP).**

Europaparlamentet utfärdar denna resolution,

- med beaktande av stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Bosnien och Hercegovina, å andra sidan, som undertecknades den 16 juni 2008 och har ratificerats av samtliga EU-medlemsstater och av Bosnien och Hercegovina,
- med beaktande av Europeiska rådets slutsatser av den 19 och 20 juni 2003 om västra Balkan och den tillhörande bilagan Thessaloniki-agendan för västra Balkan: i riktning mot en europeisk integration,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 20 oktober, den 17–18 november och den 15 och 16 december 2014,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 8 oktober 2014 *Strategi för utvidgningen och huvudfrågor 2014–2014* (COM(2014)0700), åtföljt av kommissionens arbetsdokument om 2014 års framstegsrapport om Bosnien och Hercegovina (SWD(2014)0305) samt det vägledande strategidokument om Bosnien och Hercegovina (2017–2014) som antogs den 15 december 2014,
- med beaktande av det skriftliga åtagande om EU-integration som Bosnien och Hercegovinas presidentråd gjorde den 29 januari 2015 och som godkändes av Bosnien och Hercegovinas parlament den 23 februari 2015,
- med beaktande av rådets beslut av den 19 januari 2015 att utse Lars-Gunnar Wigemark till EU:s särskilde representant och ordförande för delegationen för Bosnien och Hercegovina,
- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Bosnien och Hercegovina,
- med beaktande av det arbete som gjorts av Cristian Dan Preda såsom utskottets för utrikesfrågor ständige föredragande för Bosnien och Hercegovina,
- med beaktande av artikel 123.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. EU har vid upprepade tillfällen uttalat sitt entydiga åtagande för Bosniens och Hercegovinas europeiska utsikter och för landets territoriella integritet, suveränitet och enhet.
 - B. EU har erbjudit Bosnien och Hercegovina en ny möjlighet som bygger på en samordnad strategi som är utformad för att hjälpa landet att återuppta sin reformprocess, förbättra den sociala och ekonomiska situationen och närma sig EU. Ett lika entydigt åtagande och engagemang krävs nu av landets politiska eliter. Anslutningen till EU är en

allomfattande process som berör hela landet och alla dess invånare och kräver en nationell samsyn om reformagendan.

- C. Den överdrivet invecklade och ineffektiva uppläggningsen av landets institutioner, bristen på tillräcklig samverkan och samordning mellan landets politiska ledare och myndigheterna på alla nivåer samt avsaknaden av gemensam vision och politisk vilja har, tillsammans med etnocentriska attityder, varit ett svårt hinder mot framstegen i Bosnien och Hercegovina. Politiska och etniska meningsskiljaktigheter har haft en allvarlig negativ inverkan på arbetet i församlingarna på nationell nivå.
 - D. Det utdragna politiska dödläget utgör ett svårt hinder för att landet ska stabiliseras och utvecklas och leder dessutom till att invånarna fråntas möjligheten till en framtid i trygghet och välstånd. Politisk tröghet, arbetslöshet och mycket höga korruptionsnivåer, i förening med missnöje med de politiska eliterna, ledde till sociala oroligheter som i februari 2014 spred sig från Tuzla genom hela landet.
 - E. EU har satt rättsstatsprincipen i fokus för sin utvidgningsprocess. Framsteg på dessa områden kräver ett starkt politiskt stöd.
 - F. Korruptionen är utbredd, den offentliga förvaltningen är splittrad, de många olika rättssystemen utgör en utmaning, mekanismerna för samarbete med det civila samhället är fortfarande svaga, mediasituationen är polariserad och lika rättigheter garanteras inte för alla konstituerande folk och alla medborgare.
 - G. Över 50 procent av Bosnien och Hercegovinas statsinkomster går åt till att underhålla förvaltningen på en rad olika nivåer. Bosnien och Hercegovina är det europeiska land som har lägst rangordning enligt Världsbankens indikatorer för hur lätt det är att göra affärer och ett av de lägst rangordnade i *Corruption Perception Index*. Bosnien och Hercegovina har den högsta nivån av ungdomsarbetslöshet i Europa (59 procent av arbetskraften i åldern 15–24 år).
1. Europaparlamentet välkomnar att rådet reagerat positivt på parlamentets uppmaning om att omforma EU:s strategi gentemot Bosnien och Hercegovina. Parlamentet uppmanar de nya ledarna i Bosnien och Hercegovina att helhjärtat gå in för att genomföra de institutionella, ekonomiska och sociala reformer som behövs för att invånarna i Bosnien och Hercegovina ska kunna leva ett bättre liv och för att framsteg ska kunna göras på väg mot EU-medlemskap. Parlamentet påpekar att det kommer att behövas betydande framsteg när det gäller genomförandet av reformagendan, inbegripet tillväxt- och sysselsättningspakten, för att EU ska ta en medlemskapsansökan i beaktande. Parlamentet understryker att Bosnien och Hercegovina, precis som alla andra (potentiella) kandidatländer, bör bedömas efter sina egna meriter, samt att tidsplanen för anslutningen bör avgöras av hur snabbt och väl de nödvändiga reformerna genomförs.
 2. Europaparlamentet betonar att kommissionen bör ägna särskild uppmärksamhet åt verkställandet av domen i Sejdić och Finci-målet när den på uppmaning av rådet ska utarbeta ett yttrande över en ansökan om EU-medlemskap. Parlamentet uppmanar kommissionen att vara redo att underlätta ett avtal om genomförande av Sejdić och Finci-domen för att garantera lika rättigheter för alla medborgare och att bidra till att genomföra målen för EU-agendan, bland annat ett fungerande system för god

samhällsstyrning, demokratisk utveckling och ekonomiskt välstånd samt respekt för mänskliga rättigheter.

3. Europaparlamentet stöder starkt Bosnien och Hercegovinas europeiska integration och anser att EU:s förstärkta åtaganden bör fokusera bland annat på samhällsekonomiska frågor, företagsklimatet, de institutionella ramarna, rättsstatligheten och styrelseformerna, politiken för säkerställande av att lagstiftningen efterlevs, ett oberoende rättsväsende, korruptionsbekämpning, reform av den offentliga förvaltningen, det civila samhället och ungdomarna, samtidigt som EU:s villkor för anslutning förblir oförändrade. Parlamentet uppmanar vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, kommissionen och medlemsstaterna att behålla en samordnad, bestående och konsekvent inriktning från EU:s sida, och att visa att Bosnien och Hercegovinas integration prioriteras i EU:s utrikespolitik. Parlamentet påpekar att EU bör sträva efter att sammanföra alla ekonomiska bidragsgivare för att stödja ett ändamålsenligt genomförande av den nya strategin och av det skriftliga åtagandet.
4. Europaparlamentet välkomnar det skriftliga åtagande om EU-integration som Bosnien och Hercegovinas presidentråd antagit och som undertecknats av ledarna för samtliga politiska partier och godkänts av parlamentet den 23 februari 2015, om att vidta åtgärder för att få institutionerna att fungera väl och effektivt, inleda reformer på alla styrelsenivåer och påskynda försoningsprocessen och förstärka den administrativa kapaciteten. Parlamentet erkänner att åtagandet öppnat vägen för rådets överenskommelse den 16 mars 2015 om att gå vidare med att ingå stabiliserings- och associeringsavtalet och låta det träda i kraft. Parlamentet uppmanar alla politiska ledare att grundligt och effektivt genomföra åtagandet, framför allt genom att stärka rättsstaten och kampen mot korruption och organiserad brottslighet. Parlamentet erinrar om att politiskt engagemang och verkligt egenansvar för reformprocessen är viktigt och uppmanar Bosnien och Hercegovinas nya ledare att tillsammans med EU komma överens om en konkret färdplan för en vittomfattande reformagenda med plats för alla, för att landet ska gå framåt på sin väg mot EU-medlemskap. Parlamentet efterlyser öppenhet i processen för planering och genomförande av reformer och särskilt att det civila samhället medverkar i reformprocessen.
5. Europaparlamentet uppmanar de nya politiska ledarna att avhålla sig från splittrande nationalistisk och separatistisk retorik som polariserar samhället och att seriöst inleda reformer som kommer att förbättra levnadsförhållandena för Bosniens och Hercegovinas medborgare, skapa en demokratisk, inkluderande och fungerande stat samt föra landet närmare EU.
6. Europaparlamentet uppmanar de politiska ledarna att prioritera inrättandet av en effektiv samordningsmekanism som ändamålsenligt sammanför institutioner på alla styrnivåer, för att en anpassning till och ett genomförande av EU:s regelverk ska ske i hela landet, i invånarnas intresse och för att främja deras välfärd. Utan en sådan mekanism kommer EU-anslutningsprocessen att förbli blockerad, eftersom landets organisation i dagsläget är alltför ineffektiv och inte fungerar som den ska. Parlamentet betonar att inrättandet av en sådan mekanism skulle göra det möjligt för Bosnien och Hercegovina att dra full nytta av tillgänglig finansiering. Parlamentet betonar behovet av att vidta konkreta

reformåtgärder och ge landet och dess medborgare en tydlig kurs.

7. Europaparlamentet betonar att tillgodoseendet av invånarnas socioekonomiska behov måste prioriteras. Parlamentet anser dock att man jämsides med detta absolut måste fortsätta med politiska reformer och en demokratisering av det politiska systemet och understryker att ekonomiskt välbefinnande är möjligt endast om det grundas på ett samhälle och en stat som är demokratiska och inkluderande. Parlamentet betonar också att Bosnien och Hercegovina inte kommer att kunna bli kandidat för EU-medlemskap förrän det införts lämpliga institutionella förutsättningar. Parlamentet konstaterar att en författningsreform för att befästa, effektivisera och stärka de institutionella ramarna fortfarande står i centrum för arbetet med att göra Bosnien och Hercegovina till en effektiv, inkluderande och fullt fungerande stat. Parlamentet erinrar om att man vid den framtida författningsreformen också bör beakta principerna om federalism, decentralisering, subsidiaritet och legitim representation för att säkerställa en effektiv och smidig process för Bosnien och Hercegovinas integration i EU. Parlamentet uppmanar med kraft alla politiska ledare att arbeta för att införa de nödvändiga förändringarna.
8. Europaparlamentet välkomnar kommissionens initiativ att påskynda genomförandet av projekt inom ramen för instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA) och stärka den ekonomiska styrningen. Inaktivitet kan tyvärr få konsekvenser för tilldelningen av EU-medel för den politiska och samhällsekonomiska utvecklingen inom ramen för det andra föranslutningsinstrumentet (IPA II). De behöriga myndigheterna uppmanas med kraft att enas om landsomfattande sektoriella strategier, särskilt inom de prioriterade områdena transporter, energi, miljö och jordbruk, eftersom detta är centrala krav för att man ska kunna få full finansiering genom föranslutningsinstrumentet.
9. Europaparlamentet ser med glädje att valet i oktober 2014 genomfördes på ett korrekt sätt. Det kan dock noteras att det var andra gången i rad som ett val genomfördes utan att alla medborgare hade möjlighet att ställa upp som kandidater för alla befattningar. Parlamentet betonar den stora vikten av att snabbt inrätta alla nya parlamentsorgan och ledningsgrupper på alla nivåer. De nya ledarna uppmanas med kraft att beakta den allmänna, lika och direkta rösträtten och att försöka nå ut till folket, kommunicera med det civila samhället och ge ansvarfulla och omedelbara svar på medborgarnas legitima önskemål. Parlamentet uppmanar de behöriga myndigheterna att undersöka de mycket allvarliga anklagelserna om att Republika Srpskas premiärminister medverkat till köp av röster från två parlamentsledamöter som inte tillhör hennes parti för att vinna en majoritet i Republika Srpskas nationalförsamling.
10. Europaparlamentet välkomnar den överväldigande nationella och internationella solidariteten, bland annat inom ramen för EU:s program för sanering efter översvämningar, i samband med naturkatastroferna under 2014. Parlamentet välkomnar att EU, på begäran av Bosnien och Hercegovina, omedelbart vidtog omfattande räddnings- och hjälpåtgärder och organiserade en givarkonferens i juli 2014 med kommissionen som värd och Frankrike och Slovenien som medorganisatörer. Parlamentet betonar att kommissionen inbjudit Bosnien och Hercegovina att gå med i unionens civilskyddsmekanism. Nu behövs effektiva och samordnade förebyggande åtgärder på alla nivåer för att åtgärda följderna av dessa katastrofer och förhindra

liknande i framtiden. Parlamentet välkomnar de många positiva exemplen på mycket nära samarbete och stöd mellan olika etniska grupper efter översvämningarna som ett tecken på att försoning är möjlig. Parlamentet anser att regionalt samarbete och nära förbindelser med grannländerna är väsentliga för bemötandet av sådana katastrofer i framtiden.

11. Europaparlamentet erinrar om att en professionell och effektiv offentlig förvaltning som är baserad på meriter utgör grunden för integrationsprocessen, både för Bosnien och Hercegovina och för varje land som strävar efter att bli EU-medlem. Parlamentet är allvarligt oroat över att den offentliga förvaltningen, som är avsedd att hjälpa Bosnien och Hercegovina gå framåt på väg mot EU-medlemskap och förbättra invånarnas levnadsförhållanden, fortfarande är uppsplittrad och politiserad och fungerar illa. Oron gäller bland annat förvaltningens finansiella hållbarhet och risken att avsaknaden av politisk vilja att reformera den kommer att påverka tillhandahållandet av offentliga tjänster. Parlamentet uppmanar med kraft alla behöriga aktörer att anta en ny strategi för reform av den offentliga förvaltningen och en handlingsplan för tiden efter 2014, för att förenkla den tillkrånglade institutionella strukturen, rationalisera kostnaderna och få staten att fungera bättre.
12. Europaparlamentet uppmanar med kraft myndigheterna att göra korruptionsbekämpningen till en absolut prioritet, eftersom den ännu inte lett till några tillfredsställande förbättringar och eftersom korruptionen påverkar alla sektorer, bland dem också hälso- och sjukvården samt undervisningsväsendet, vilket leder till att de mest sårbara människorna utnyttjas och pessimismen ökar, tillsammans med att allt fler invånare mister förtroendet för institutionerna. Det behövs effektiva antikorrupsionsmekanismer och oberoende rättslig uppföljning samt öppna samråd med alla berörda parter, vilket borde kunna garantera att man i tid kan anta nya strategiska ramar för perioden 2015–2019. Parlamentet uppmanar överlag till ett effektivt genomförande av åtgärderna mot korruption. Parlamentet välkomnar att en rad lagar antagits för att motverka korruptionen, inklusive för att främja skydd av personer som slår larm om missförhållanden, och att skyddsorgan inrättats på nationell nivå. Parlamentet fördömer alla försök att undergräva de befintliga rättsstatsprinciperna och är oroat över att den nya lagstiftningen om intressekonflikter försvagar de rättsliga ramarna och utgör ett steg tillbaka när det gäller att förebygga intressekonflikter, genom att den ökar risken för politisk inblandning och inte ger några incitament för tjänstemännen att efterleva bestämmelserna. De parlamentariska organen för förebyggande av intressekonflikter behöver förstärkas. De behöriga myndigheterna uppmanas med kraft att förbättra resultaten när det gäller effektiva utredningar, lagföringar och fällande domar i samband med större korruptionsfall, särskilt inom ramen för offentlig upphandling och privatisering.
13. Europaparlamentet är fortfarande allvarligt bekymrat över rättsväsendets ineffektivitet, risken för politisk inblandning i domstolarnas arbete, politiseringen av utnämningar, en splittrad budgetprocess för domstols- och åklagarväsendet samt risken för intressekonflikter inom domstolsväsendet. Parlamentet uppmanar med kraft landets nya ledare att genomföra strukturella och institutionella reformer och då bland annat ta upp frågan om harmonisering av de fyra olika rättssystemen. Ledarna uppmanas även att ta till sig kommissionens rekommendationer, till exempel avseende institutionella

reformer av de rättsliga institutionerna på nationell nivå, och rekommendationen om antagande av en domstolslag för Bosnien och Hercegovina. Det kommande ministerrådet uppmanas med kraft att anta den redan utarbetade nya strategin för en reform av rättsväsendet. Parlamentet upprepar sitt stöd för ombudsmannaämbetet. Parlamentet konstaterar att Republika Srpska fortfarande har kvar moratoriet för dödsstraff i sin statsförfattning och uppmanar med kraft myndigheterna i Republika Srpska att utan ytterligare dröjsmål avskaffa dödsstraffet.

14. Europaparlamentet är oroat över att tillgången till kostnadsfri rättshjälp är mycket begränsad och att rätten att få rättshjälp fortfarande inte är helt lagfäst i hela Bosnien och Hercegovina, vilket begränsar rätten till rättslig prövning för de mest utsatta. De behöriga myndigheterna uppmanas att anta en lag om kostnadsfri rättshjälp på nationell nivå och tydligt definiera det civila samhällets roll i tillhandahållandet av den.
15. Europaparlamentet välkomnar att den strukturerade dialogen mellan EU och Bosnien och Hercegovina om rättsliga frågor utvidgats till att omfatta andra rättssäkerhetsfrågor, särskilt korruption och diskriminering, och att man ser vissa positiva resultat i det regionala samarbetet, behandlingen av krigsbrott och yrkeskunskapen och effektiviteten inom domstolsväsendet. Parlamentet välkomnar att det civila samhället har inbegripits i processen. Parlamentet noterar att villkoren i flera domstolar i landet har förbättrats, även när det gäller vittnesskydd.
16. Europaparlamentet är oroat över att vissa uttalanden har ifrågasatt legitimiteten i domar som avkunnats av Internationella krigsförbrytartribunalen för f.d. Jugoslavien (Icty), vilket även innebär att domstolen i Haag ifrågasätts. Parlamentet efterlyser ett starkare vittnesskydd och en förbättring av det arbete som görs av åklagarämbetet i Bosnien och Hercegovina genom en översyn av behandlingen av krigsbrottsfall i kategori II. Framstegen med att minska eftersläpningen inom kategorin krigsbrottsmål välkomnas. Parlamentet noterar att lagföringen av krigsbrott som omfattar sexuellt våld har ökat och önskar att denna process fortsätter i framtiden. Parlamentet betonar att de behöriga myndigheterna bör anta det sedan länge pågående statliga programmet om en förbättrad ställning för offren för sådana brott, bland annat i fråga om deras rätt till kompensation, och ordna så de får effektiv tillgång till rättslig prövning och så att stadgandena om sexuellt våld i Bosnien och Hercegovinas strafflag stämmer överens med internationella normer.
17. Europaparlamentet är oroat över det fortsatt höga antalet saknade personer och de långsamma framstegen i detta sammanhang. Parlamentet uppmanar myndigheterna att inleda ett intensivt samarbete mellan landets två entiteter och arbeta mer för att söka efter de saknade.
18. Europaparlamentet minns alla offer för folkmordet i Srebrenica 1995 och framför sina djupa kondoleanser till familjerna och de överlevande. Parlamentet uttrycker sitt stöd för sammanslutningar som organisationen Srebrenica- och Zepa-enklavernas mödrar för deras centrala roll i att öka medvetenheten och bygga en bredare grund för försoning mellan alla medborgare i landet. Alla medborgare i Bosnien och Hercegovina uppmanas att ta den tjugonde årsdagen efter Srebrenicamassakern som tillfälle att öka försoningen och samarbetet, eftersom det är viktiga förutsättningar för att alla länder i regionen ska

gå vidare på sin europeiska bana.

19. Europaparlamentet noterar med oro att det fortfarande finns 84 500 internflyktingar och 6 853 flyktingar i Bosnien och Hercegovina. Parlamentet är oroat över kränkningarna av de återvändandes rättigheter i Republika Srpska, men välkomnar dock de nya bestämmelser som antagits av federationens parlament och som gör det möjligt för dem som återvänder från Republika Srpska att ta del av pensionsförmåner och hälsovård i federationen och anser samtidigt att det är viktigt att alla medborgare kan få socialbidrag på lika villkor. Alla förvaltningsnivåer, särskilt myndigheterna i Republika Srpska, uppmanas att underlätta och påskynda internflyktingarnas och flyktingarnas återvändande genom att införa och genomföra alla nödvändiga rättsliga och administrativa åtgärder. Parlamentet uppmanar med kraft till samarbete i denna fråga och till att lämpliga förutsättningar ska beredas för att de på fredlig väg och med framgång ska kunna återintegreras. Parlamentet vill att den reviderade strategin ska tillämpas effektivt när det gäller bilaga VII till Daytonavtalet, och hoppas på ett fortsatt gott regionalt samarbete inom ramen för processen för att genomföra Sarajevoförklaringen. Man måste snabbt utforma en övergripande strategi för att ta itu med det återstående minröjningsarbetet, så att landet kan vara fritt från minor senast 2019.
20. Europaparlamentet bekräftar på nytt sitt stöd för viseringsliberaliseringen som medfört påtagliga positiva effekter för Bosnien och Hercegovinas medborgare. Parlamentet upprepar sitt åtagande om att värna om viseringsfrihet för medborgarna i länderna på västra Balkan. Parlamentet efterlyser samtidigt åtgärder på nationell nivå, särskilt socioekonomiska åtgärder för mer utsatta grupper, samt aktiva åtgärder för ökat samarbete och informationsutbyte för att slå ned på nätverk för organiserad brottslighet och förstärka gränskontroller och informationskampanjer. Kommissionen uppmanas att vidta åtgärder för att bevara integriteten för ordningen för viseringsfriheten och i samarbete med medlemsstaterna ta itu med eventuella missbruk av EU:s asylsystem.
21. Europaparlamentet konstaterar att bekämpning av organiserad brottslighet och korruption är grundläggande motmedel mot att brottslighet vinner insteg i politiken, rättsväsendet och ekonomin. Parlamentet noterar att vissa framsteg har gjorts i kampen mot den organiserade brottsligheten och terrorismen. Parlamentet erinrar om betydelsen av att följa rekommendationerna från Gruppen av stater mot korruption (Greco) och oroar sig över rapporterna om tilltagande radikaliserings av ungdomar i Bosnien och Hercegovina, av vilka ganska många anslutit sig till Isils terroriststridande, jämfört med i andra länder i regionen. Myndigheterna uppmanas att ändra strafflagen så att finansiering av terrorism i högre grad betraktas som ett brott. Parlamentet välkomnar att strafflagen ändrats för att hindra religiös radikaliserings, så att det nu är förbjudet och straffbart att ansluta sig till paramilitära grupper. Parlamentet betonar även vikten av att förhindra alla former av extremism och våldsbejakande radikaliserings. Parlamentet välkomnar även de omfattande polispådragen i hela Bosnien och Hercegovina som lett till gripanden av personer som misstänks för att organisera, stödja och finansiera terroristverksamhet, inbegripet utländska stridande. Parlamentet vill att ett stadgande om hatbrott tas med i Bosnien och Hercegovinas strafflag. Parlamentet berömmar de berörda organen i landet för att de visat prov på yrkeskunskap i sina beslutsamma insatser mot de växande säkerhetshoten. Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja

de behöriga myndigheterna i deras arbete med att få bukt med alla hot mot säkerheten och från terroristernas sida.

22. Europaparlamentet konstaterar att Bosnien och Hercegovina fortsätter att vara ett ursprungs-, transiterings- och bestämmelseland för människohandel. Parlamentet rekommenderar för myndigheterna att vidta verkningfulla åtgärder, också genom lagstiftning, mot narkotikahandel och människohandel samt att erbjuda skydd åt offren för människohandel.
23. Europaparlamentet anser att det civila samhället måste få en utökad roll genom att man låter det fungera som ett språkrör för allmänheten, särskilt ungdomarna, såsom under fjolårets ”plenarsessioner”. Parlamentet påminner om att det civila samhället kan komplettera utvecklingen av ett socialt sammanhållet och demokratiskt samhälle genom att tillhandahålla viktiga sociala tjänster och konstaterar att det civila samhällets företrädare bör spela en viktig roll för att underlätta EU-anslutningsprocessen. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att fortsätta göra europeiska medel tillgängliga för det civila samhällets organisationer och konstaterar att de institutionella mekanismerna för samarbete med det civila samhället fortfarande är svaga och hindrar utveckling av en mer inkluderande och lyhörd deltagandedemokrati i hela landet. Parlamentet efterlyser därför mekanismer för offentligt samråd, som är öppna och har plats för alla och där alla offentliga intressenter medverkar, så att det skapas en ram för offentlig debatt om viktiga lagstiftningsbeslut och för antagandet av en nationell strategi för det civila samhället. Parlamentet är bekymrat över de rapporterade fallen av hot under fjolårets sociala oro.
24. Europaparlamentet anser det absolut nödvändigt att främja ett inkluderande och tolerant samhällsklimat i Bosnien och Hercegovina, som skyddar och främjar minoriteters och utsatta gruppers rättigheter. Parlamentet erinrar om att det leder till öppen diskriminering av invånarna i Bosnien och Hercegovina om inte domen i Sejdić och Finci-målet verkställs. Parlamentet uppmanar med kraft till en starkare ställning för ombudsmannen för de mänskliga rättigheterna och till att det, i samarbete med det civila samhället, utarbetas en strategi på statsnivå mot alla former av diskriminering. De behöriga myndigheterna uppmanas att ytterligare harmonisera lagstiftningen med EU-rätten, särskilt genom att ta med ålder och funktionshinder bland diskrimineringsgrunderna, såsom det framhålls i den strukturerade dialogen. Parlamentet uppmanar Bosnien och Hercegovinas ministerium för mänskliga rättigheter att utan ytterligare dröjsmål tillsätta en arbetsgrupp för att göra utkast till ändringar i landets lag mot diskriminering. Parlamentet oroas över att det fortfarande är vanligt med hatpropaganda, hatbrott, hot, trakasserier och diskriminering mot hbtqi-personer. Myndigheterna uppmanas att genomföra insatser för att öka medvetenheten om hbtqi-personer i rättsväsendet, brottsbekämpande myndigheter och bland allmänheten. Parlamentet anser det även oroande att diskriminering på religiösa grunder fortfarande rapporteras.
25. Europaparlamentet beklagar djupt den fortgående marginaliseringen och diskrimineringen av romer. Parlamentet lovordar de framsteg som gjorts med att tillgodose romernas bostadsbehov, men uppmanar dock till vidtagande av ytterligare åtgärder för att förbättra romernas levnadsförhållanden genom att ge dem bättre tillgång

till sysselsättning, hälsa och utbildning.

26. Europaparlamentet konstaterar att det finns lagstiftning som ska garantera kvinnors rättigheter och jämställdhet, men att endast begränsade framsteg har gjorts med genomförandet av dessa lagar. Parlamentet uppmanar de behöriga myndigheterna att genom aktivt förebyggande arbete få flera kvinnor att delta i politiken och i arbetslivet samt att bekämpa diskriminering på arbetsmarknaden till följd av moderskap, att förbättra kvinnornas sociala och ekonomiska situation, att främja, skydda och stärka kvinnors rättigheter och överlag öka allmänhetens medvetenhet om och förståelse för kvinnors rättigheter. Parlamentet uppmanar med kraft myndigheterna att anta en strategi för genomförandet av Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet och inrätta ett harmoniserat system för övervakning och insamling av uppgifter om fall av våld mot kvinnor.
27. Europaparlamentet uppmanar med kraft Bosnien och Hercegovina att så snabbt som möjligt inkludera sexuell läggning och könsidentitet i lagen om hatbrott och därmed göra det möjligt att döma människor som utövar olika former av förtryck baserade på sexuell läggning eller könsidentitet.
28. Europaparlamentet noterar att det finns lagstiftning om yttrandefrihet, men oroar sig dock över att medierna utsätts för politiska och ekonomiska påtryckningar, samt över fall av hot och skrämstaktik mot journalister och redaktörer, bland annat strax före valen. Parlamentet fördömer försöken att undergräva gällande regler, eftersom de skulle kunna få förödande konsekvenser för yttrandefriheten och mediefriheten, också på internet, och betonar att händelser som polisens tillslag mot Klix.ba-kontoret i Sarajevo och att Republika Srpskas nationalförsamling nyligen antog den kontroversiella lagen om allmän ordning och säkerhet väcker allvarliga farhågor om yttrandefriheten och mediefriheten i landet, också i de sociala medierna. Parlamentet betonar att mediernas möjlighet att arbeta utan fruktan är grundläggande för en sund demokrati. Parlamentet yrkar på full respekt för yttrandefriheten och mediefriheten samt på att journalister ska kunna få information om frågor av allmänt intresse, och betonar att en stabil och hållbar finansiering, redaktionellt oberoende samt mångfald på alla officiella språk och pluralism är väsentligt för public service-medier. Parlamentet uppmanar myndigheterna att täppa alla kryphål i lagstiftningen som systematiskt hindrar fullständig insyn i vilka som äger medierna, samt att utarbeta en förordning för att otillbörlig politisk inblandning inte ska komma på fråga. De behöriga myndigheterna uppmanas att skydda public service-programföretagens politiska, institutionella och ekonomiska oberoende och att harmonisera enheternas lagstiftning om radio och tv i allmänhetens tjänst med den nationella lagstiftningen. Direktören för Bosnien och Hercegovinas granskningsnämnd för kommunikationsorganen måste utses på grundval av sina meriter.
29. Europaparlamentet förblir oroat över att barn i offentliga skolor fortsättningsvis utsätts för segregering på grundval av etnisk härkomst. Parlamentet konstaterar att förekomsten av tre olika läroplaner hindrar gemensamma, inkluderande och objektiva studier av den gemensamma historien och de senaste historiska händelserna och uppmanar myndigheterna med kraft att effektivt förverkliga principer om inkluderande undervisning, också för barn med funktionsnedsättningar. Parlamentet uppmanar landets nya ledare med kraft att utan ytterligare dröjsmål arbeta för ett inkluderande och icke-

diskriminerande undervisningsväsen i bägge entiteterna och i distriktet Brcko samt att få bort segregeringen av olika etniska grupper och gå vidare med reformen av undervisningsväsendet, för att höja undervisningens standard och införa en gemensam läroplan. Ledarna uppmanas också att intensifiera genomförandet av handlingsplanen för romska barns utbildningsbehov och integreringen av dessa barn i utbildningssystemet.

30. Europaparlamentet erinrar om att protesterna i februari 2014 klart visade att folket i Bosnien och Hercegovina ville ha samhällsekonomiska reformer i landet. Parlamentet är övertygat om att genomförandet av åtgärder på de sex nyckelområdena för reformer inom tillväxt- och sysselsättningspakten kommer att sätta fart på de samhällsekonomiska reformer som gått i stå, och även stimulera tillväxt och sysselsättning samt reformer av den offentliga upphandlingen. De nya regeringarna på nationell nivå samt på entitets- och kantonnivå uppmanas att i nära samarbete göra den ekonomiska styrningen och pakten till en nyckelprioritering i reformarbetet. Parlamentet betonar behovet av att ytterligare utveckla och genomföra ett ekonomiskt reformprogram.
31. Europaparlamentet anser att Bosnien och Hercegovina har gjort få framsteg mot att bli en fungerande marknadsekonomi. Parlamentet betonar vikten av att kunna hantera konkurrenstryck och marknadskrafter. Parlamentet är oroat över att de stora svagheterna när det gäller företagsklimatet fortsätter att inverka negativt på utvecklingen i den privata sektorn och på utländska direktinvesteringar. De behöriga myndigheterna uppmanas med kraft att ta itu med den svaga tillämpningen av rättsstatsprincipen, den stora informella sektorn och de höga korruptionsnivåerna, som har negativ inverkan på företagsklimatet. Parlamentet yrkar på att Solvens II-direktivet genomförs.
32. Europaparlamentet betonar behovet av att reformera och harmonisera de oenhetliga socialförsäkringssystemen utifrån medborgarnas behov för att behandla alla medborgare lika, minska fattigdomen och utveckla ett socialt skyddsnät som är bättre avpassat för de fattiga och socialt utestängda. Parlamentet framhåller att ekonomiskt välstånd och utsikter till arbete, särskilt för unga, är avgörande för utvecklingen i landet. Regeringarna uppmanas att reformera arbetsmarknaden för att åtgärda den mycket höga arbetslöshetsnivån, med fokus på ungdoms-, kvinno- och långtidsarbetslösheten. Parlamentet noterar att arbetstagar- och fackföreningsrättigheterna fortfarande är begränsade. Myndigheterna uppmanas att ytterligare förbättra och harmonisera dessa lagar i hela landet. Parlamentet betonar behovet av att förbättra utbildningen för att avhjälpa kompetensglapp och öka framför allt de ungas anställbarhet.
33. Europaparlamentet betonar vikten av harmonisering och förbättring av fackliga rättigheter och regler för arbetsvillkor som i dag inte håller en jämn nivå över samtliga sektorer. Parlamentet noterar också att sociala förmåner och pensioner inte är likvärdigt fördelade för alla.
34. Europaparlamentet noterar att det skett få framsteg på miljö- och klimatförändringsområdet, och uppmanar myndigheterna att öka miljöskyddet i överensstämmelse med EU:s standarder. Parlamentet uppmanar Bosnien och Hercegovina att fullgöra alla avtalsenliga skyldigheter enligt fördraget om

energigemenskapen och stabiliserings- och associeringsavtalet och säkerställa en lämplig och snabb tillnärmning till EU:s regelverk på miljöns område, också genom att förebygga alltför stora luftföroreningar. Parlamentet framhåller att Bosnien och Hercegovina fullständigt måste genomföra sina skyldigheter enligt konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (Esbo 1991) och protokollet om strategiska miljöbedömningar (Kiev 2003), vilket också gäller verksamheter i området kring floderna Neretva och Trebišnjica. Bosnien och Hercegovina uppmanas att anpassa sig till EU:s miljöstandarder, särskilt när det gäller föroreningarna från oljeraffinaderiet i Bosanski Brod.

35. Europaparlamentet ser positivt på Bosniens och Hercegovinas konstruktiva och proaktiva politik för att främja regionalt samarbete, och välkomnar att det ofta görs gemensamma gränspatruller tillsammans med grannländerna. Parlamentet betonar att goda grannförbindelser är av allra största betydelse. De nya ledarna uppmanas att fortsätta och öka ansträngningarna att lösa återstående gräns- och egendomsfrågor med grannländerna. Bosnien och Hercegovina uppmanas att slutföra gränsdragningsprocessen med Montenegro i god anda på grundval av den överenskommelse som uppnåddes i maj 2014.
36. Europaparlamentet beklagar att synsätten på vilken utrikespolitik Bosnien och Hercegovina ska föra har fortsatt att skilja sig åt, vilket lett till att utrikespolitiken inte anpassats i särskilt hög grad (52 %) till EU:s ståndpunkter. Parlamentet erinrar om att det är av yttersta vikt att Bosnien och Hercegovina har en enhetlig utrikespolitik. Parlamentet är oroat över konsekvenserna av att Ryssland avvisat det fredsgenomförande rådets standardformuleringar om Bosnien och Hercegovinas territoriella integritet och över Rysslands negativa uttalanden om Bosnien och Hercegovinas strävan efter EU-medlemskap. Parlamentet välkomnar operation Altheas fortsatta närvaro, som en del av ett förnyat FN-mandat, med fokus på kapacitetsuppbyggnad och utbildning.
37. De nyvalda institutionerna i Bosnien och Hercegovina uppmanas att ta det tillfälle i akt som erbjuds av EU:s nya strategi och att ingå avtalet om anpassning av stabiliserings- och associeringsavtalet och interimsavtalet, med beaktande av Kroatians anslutning till EU och av upprätthållandet av traditionell handel.
38. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, rådet, kommissionen, Bosniens och Hercegovinas presidentråd, Bosniens och Hercegovinas ministerråd, Bosniens och Hercegovinas parlamentariska församling samt regeringarna och parlamenten i Federationen Bosnien och Hercegovina och Republika Srpska samt regeringarna i tio län/kantoner.